

بسته‌گی ی نوسانِ نوترینوها به محیط ی که از آن میگذرند؟

نوسانِ نوترینُ تغییرِ طعمِ آن (بینِ نوترینُ ی الکترون، مین، و تاؤ) ست. این پدیده مسئولِ آن است که تعدادِ نوترینُها ی خُرشیدی بی که در زمین دریافت میشود کمتر از آن ی ست که در نبودِ این نوسان انتظارش میرفت. محاسبه نشان میدهد وجودِ ماده ی چگال در مسیرِ نوترینُ هم بر آهنگِ نوسانِ نوترینُ مؤثر است. حالا از داده‌ها ی 18 ساله ی آشکارگرِ سوپرکامیئکانده [1] معلوم شده تعدادِ نوترینُها بی که شب به این آشکارگر میرسند 3.2% بیش از آنها بی ست که روز میرسند. نوترینُها بی که شب به آشکارگر میرسند، از درونِ زمین گذشته اند و با ماده ی چگال برهمکنش داشته اند، برخلافِ نوترینُها بی که روز به زمین میرسند [2]. این نتیجه با مدلِ نظری سازگار است، اما تعیینِ آماری یَش 2.7σ ست، که از استانداردِ لازمِ برای کشف در ذراتِ بنیادی (5σ) کمتر است. سوپرکامیئکانده شاملِ 50 000 تن آب در یک مخزنِ استوانه‌ای ی زیرزمینی ست. این آشکارگر بیش از 11 000 لامپِ نورافزا دارد که دنبالِ تابشِ چرنکُف [3] حاصل از ذراتِ باردار ی اند که در برهمکنشِ نوترینُ با ماده ساخته میشود.

[1] SuperKamiokande

[2] Physical Review Letters **112** 091805

[3] Cherenkov